

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
„Tereny rolnicze w Sokolnikach Gwiazdowskich”
NA ŚRODOWISKO**

Opracowanie: Jędrzej Cesar
Współpraca: Paulina Poniedziałek

Swarzędz, 2022 r.

1. Cel opracowania

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze to element systemu planowania przestrzennego. Prognoza wzbogaca miejscowe planowanie przestrzenne w treści ekologiczne.

Prognozę sporządza się obligatoryjnie do każdego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz każdej zmiany planu, a staje się ona dokumentem z chwilą wyłożenia do publicznego wglądu na okres 21 dni łącznie z projektem planu, po uprzednim ogłoszeniu w miejscowej prasie.

Jednakże zgodnie z art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Wykonywanie prognoz do planów miejscowych ma na celu eliminowanie rozwiązań i unikanie wprowadzania ustaleń do planów miejscowych niemożliwych do przyjęcia ze względu na niekorzystne skutki środowiskowe oraz znaczące zagrożenie zdrowia ludzi. Prognozy pozwalają uświadomić mieszkańcom gminy i przedstawicielom samorządu środowiskowe aspekty planowanego rozwoju, organom administracyjnym ułatwić rozstrzyganie o zgodności ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z prawem, jak i też innym organom administracji rządowej przy opiniowaniu lub uzgadnianiu planu.

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na fakt, że jest to proces tworzenia prawa lokalnego, odbywa się zgodnie z określoną procedurą wg art. 46 ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zmianami), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. co wiąże się z obowiązkiem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko przestrzennego określa art. 51 i 52 cytowanej ustawy.

Podstawą opracowania niniejszej prognozy jest przede wszystkim ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zmianami) oraz ustawa z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz następujące dyrektywy unijne:

- Dyrektywa 2001/42/WE (SEA Directive) z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001 r.), określająca wymagania przeprowadzenia oceny w odniesieniu do planów mogących mieć znaczące oddziaływanie na środowisko. Jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowywanych dokumentach dla wspierania zrównoważonego rozwoju,
- Dyrektywa 2003/35/WE z dnia 26.05.2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Dyrektywy Rady 85/337/WE i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z 26.06.2003 r.),
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28.01.2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, dostosowana do postanowień

Konwencji z Arhus, gwarantująca dostęp do informacji o środowisku będących w posiadaniu organów władzy publicznej, każdemu, kto zwróci się z wnioskiem o ich udostępnienie.

Prognoza, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Prognoza zawiera przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Specyfika miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jego zakres i przedmiot ustaleń wpływa na szczegółowość informacji zawartych w prognozie. Z samej istoty prognozy wynika, że musi dotyczyć ona oceny hipotetycznej, aczkolwiek osadzonej w konkretnych realiach i wynikającej z dobrze przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego oraz logicznego wnioskowania skutków przewidywanych zmian. Zastosowano tu metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i określeniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się także metodą porównawczą wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi.

2. Wykorzystane materiały

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe - gmina Swarzędz,
- Program ochrony środowiska dla gminy Swarzędz,
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- Plan gospodarki odpadami dla gminy Swarzędz,
- Mapa zasadnicza w skali 1:1000,
- Mapa glebowo-rolnicza,
- Mapa ewidencyjna gruntów 1: 5000 i wypisy z rejestru gruntów,
- Mapa topograficzna 1: 10 000,
- Kondracki J. Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 1988,
- Wielkopolska, mapa ochrony przyrody, 1: 75 000, Pietruska & Partner, Poznań 2000,

- Gminny program opieki nad zabytkami,
- Strony internetowe.

3. Zakres wykonywanych prac i metodyka

Prognozę sporządzono w oparciu o analizę materiałów źródłowych oraz o materiały z przeprowadzonej wizji lokalnej terenu objętego planem.

Zastosowano metodę opisową w której zaprezentowano przewidywane skutki realizacji ustaleń projektu planu na środowisko oraz wykorzystano metodę porównawczą, w której porównano rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

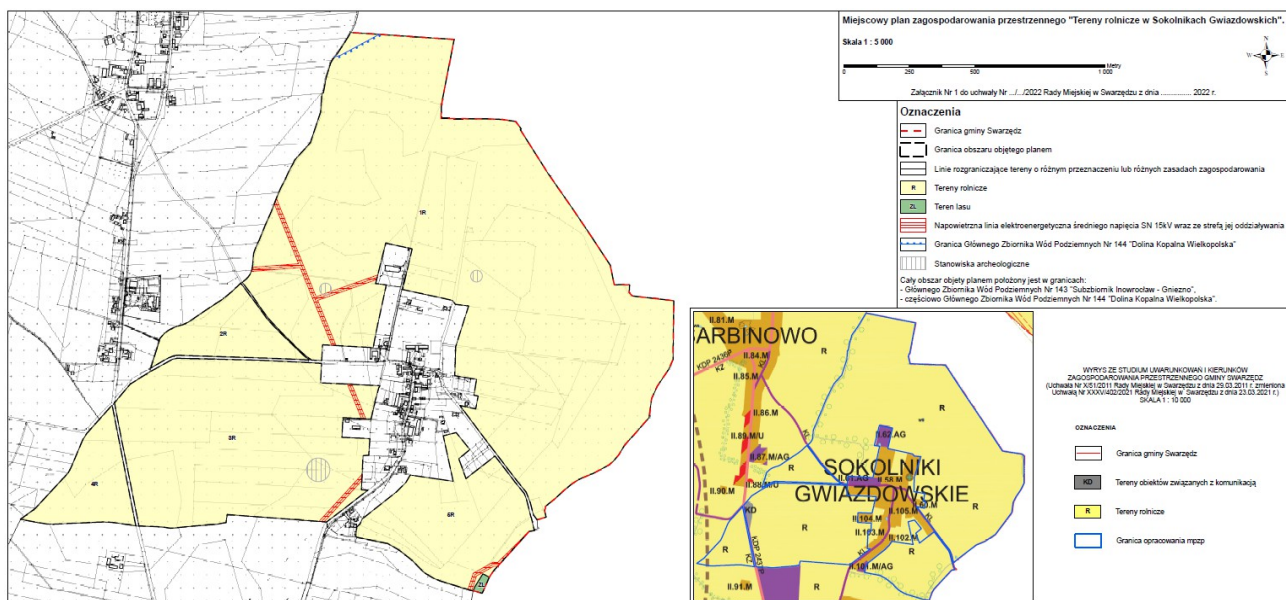
4. Ustalenia projektu planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Tereny rolnicze w Sokolnikach Gwiazdowskich”.

Projekt planu ustala przeznaczenie terenów oznaczonych na rysunku planu następującymi symbolami:

ZL - teren lasu,

R - tereny rolnicze.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania ustala następujące przeznaczenie terenów:

Lasy, oznaczone na rysunku planu symbolem ZL dla których:

1. ustala się: dostęp do terenu z istniejących dróg zlokalizowanych poza granicami planu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
2. dopuszcza się lokalizację: ogrodzeń wynikających z prowadzonej gospodarki leśnej.

Tereny rolnicze, oznaczone na rysunku planu symbolem 1R, 2R, 3R, 4R, 5R dla których:

1. ustala się:
 - a) zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych, z wyłączeniem pkt 2,
 - b) zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych,
 - c) zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych i rowów melioracyjnych, z dopuszczeniem ich przebudowy i rozbudowy zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - d) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 90% powierzchni terenu,
 - e) dostęp do terenu z istniejących dróg zlokalizowanych poza granicami planu;
2. dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z produkcją rolniczą, takich jak: płyty obornikowe, urządzenia melioracyjne.

4.1. Zagospodarowanie terenu.

Opracowanie obejmuje obszar o powierzchni ok. 238,9 ha, w skład którego wchodzi tereny rolnicze zlokalizowane w Sokolnikach Gwiazdowskich. W obszarze opracowania znajdują się w większości grunty rolne o wysokiej klasie bonitacyjnej. W pobliżu opracowywanego terenu znajduje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa. Pojedynczo pojawiają się tereny usługowe oraz produkcyjno-usługowe. Tereny pobliskich wsi Sarbinowo oraz Puszczykowo Zaborze wraz z Sokolnikami Gwiazdowskimi tworzą zwarte struktury ruralistyczne.

5. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Projekt planu jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Obszar opracowania znajduje się w wschodniej części gminy. W studium obszar planu przeznaczony jest pod funkcję terenów rolniczych.

Projektowane zagospodarowanie planu jest zgodne z uwarunkowaniami oraz zasadami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym dla terenu gminy Swarzędz.

Na obszarze objętym planem nie są projektowane inwestycje wynikające z Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego oraz z Zaktualizowaną Koncepcją Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.

6. Ogólna charakterystyka gminy Swarzędz - położenie

Gmina Swarzędz jest położona w centralnej części województwa wielkopolskiego w powiecie poznańskim. Powierzchnia gminy wynosi około 10 209 ha i należy do niej miasto Swarzędz oraz 22 wsie tworzące 20 sołectw. Gmina od północnego zachodu graniczy z gminą Czerwonak, od północnego wschodu z gminą Pobiedziska, od zachodu graniczy z miastem Poznaniem, od południowego wschodu z gminą Kostrzyn i od południa z gminą Kleszczewo.

7. Uwarunkowania wynikające z zasobów środowiska

7.1. Położenie regionalne

Obszar objęty opracowaniem, położony jest w podprovincji Pojezierza Południowo-bałtyckiego (315), w zasięgu makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5) z mezoregionami Pojezierze Gnieźnieńskie (315.54) i Równina Wrzesińska (315.56) (Kondracki 2002).

Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej (Krygowski 1961) obszar gminy należy do regionu Wysoczyzny Gnieźnieńskiej (IX), w części objętej subregionami: Równina Średzka (IX1), Pagórki Kostrzyńskie (IX2) i Pagórki Poznańskie (IX3).

7.2. Warunki klimatyczne

Gmina Swarzędz w podziale Polski na regiony rolniczo-klimatyczne (Gumiński 1950) stanowi część dzielnicy środkowej (VIII). Obszar ten charakteryzuje się najniższymi w Polsce opadami (poniżej 550 mm), największą liczbą dni słonecznych (ponad 50) oraz najmniejszą liczbą dni pochmurnych (poniżej 130).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8°C. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi -1,5°C a w lipcu 18,5°C. Dni mroźnych jest od 30 do 50, a dni z przymrozkami od 100 do 110. Pokrywa śnieżna zalega przez 38-60 dni, a długość okresu wegetacyjnego wynosi od 200 do 220 dni. W obszarze opracowania dominują wiatry z sektora zachodniego (19,4%), południowo-zachodniego (16,1%).

Zgodnie z typologią warunków klimatycznych typów terenu wg M. Klugego i J. Paszyńskiego, dla kształtowania się topoklimatu podstawowe znaczenie ma wymiana energii zachodząca na powierzchni granicznej (czynnej) między atmosferą, a jej podłożem.

7.3. Budowa geologiczna

Powierzchnia utworów mezozoicznych zbudowana jest z górnokredowych margli i wapieni marglistych. Na utworach mezozoicznych zalegają utwory trzeciorzędowe miocenu i pliocenu przykryte przez osady czwartorzędowe o miąższości od kilku do ok. 80 metrów. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny zwałowe zlodowaceń: krakowskiego,

środkowopolskiego i bałtyckiego oraz osady fluwioglacjalne i interglacjalne ułożone przeważnie w następującej sekwencji: nieciągłe piaski, żwiry serii podmorenowej przykryte kilkudziesięciometrową warstwą glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego. Na nich zalega seria utworów wodnolodowcowych, przykryta z kolei gliną zwałową zlodowacenia bałtyckiego. Na glinach zlodowacenia bałtyckiego zalegają utwory sandrów, kemów, iłów warwowych, a w dolinach rzecznych piasków terasowych. W obszarze opracowania, w obrębie osadów czwartorzędowych, występuje fragment zasobnej w wodę formy kopalnej, tzw. Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, ciągnącej się od Pobiedzisk przez Swarzędz i Tulce w stronę Kórnik.

W krajobrazie zaznacza się strefa marginalna stadiału poznańskiego z okresu zlodowacenia bałtyckiego. Strefa czołowomorenowa tego stadiału biegnie łukiem przez północną część analizowanego obszaru od rejonu Pobiedzisk, przez Kowalskie, Karłowice w stronę Dziewiczej Góry. Kulminacje wzgórz najczęściej osiągające rzędne o wartości 110-120 m n.p.m. są na ogół słabo zaznaczone w rzeźbie terenu. Śladem postępu lodowca w tej strefie są także: sandr Kiciński, w rejonie Dziewiczej Góry i sandr Główny - odprowadzający wody z rejonu Pobiedzisk i Lednogóry. Młodszy formami związanymi z działalnością lądolodu są wysokie poziomy terasowe erozyjno-akumulacyjnych wykształconych w części dolin rynnowych. Ostatni okres geologiczny - holocen, wpłynął na złagodzenie rzeźby terenu przez zasypywanie dolin i rynien oraz procesy osuwiskowe w strefach krawędziowych. Osady tego okresu reprezentowane są przez piaski, pyły piaszczyste, muły i torfy. Ich występowanie jest związane ze współczesnymi dolinami rzek i rynien jeziornych.

Budowa geologiczna miasta opisana została między innymi na podstawie dostępnych materiałów kartograficznych, map geologicznych oraz objaśnień do tych map. Zostały one opracowane na podstawie badań geologicznych, również tych będących w zasobie Geologa Wojewódzkiego. Szczegółowe dane dotyczące wszystkich odwiertów wykonanych na potrzeby hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie znajdują się w zasobie Geologa Wojewódzkiego.

7.4. Ukształtowanie terenu

Powierzchnia terenu gminy Swarzędz jest bardzo zróżnicowana pod względem morfologicznym. Wynika to z genezy tego obszaru. W obrębie opracowania znajdują się następujące formy lub zespoły form:

- wysoczyzna morenowa: forma płasko-falista, której strop budują glina zwałowa, piaski i żwiry zlodowacenia bałtyckiego,
- rynny glacialne: formy subglacialne, rozcinające wysoczyznę morenową; dna rynien wypełniają holocenijskie piaski i żwiry rzeczne oraz torfy i gytie; wyższy poziom terasowy w rynnach Główny i Cybinie budują utwory sandrowe,
- sandry: zbudowane z fluwioglacjalnych piasków i żwirów; są to formy związane z fazą poznańską i leszczyńską zlodowacenia bałtyckiego,
- ozy: wały piaszczysto-żwirowe powstałe w szczelinach i kanałach lądolodu; składają się z izolowanych pagórków.

7.5. Udokumentowane złoża surowców mineralnych

Na analizowanym obszarze nie występują złoża surowców mineralnych (surowców zlokalizowanych); ubikwityety eksploatowane są w niewielkim stopniu (żwirownie w Swarzędzu, Karłowicach, Zalasewie, Kobylnicy, Bogucinie), a wydobycie ich nie ma znaczenia dla lokalnej gospodarki.

W ostatnim czasie na terenie gminy Swarzędz odkryte zostały złoża gazu ziemnego, których wielkość obecnie jest trudna do oszacowania.

7.6. Wody powierzchniowe i podziemne

7.6.1. Wody powierzchniowe

Ważnym elementem środowiska wodnego w otoczeniu omawianego terenu są zbiorniki jeziorne. Do najważniejszych zbiorników na terenie gminy należą Jezioro Swarzędzkie (powierzchnia:

81,4 ha; głębokość max: 6,5 m), które położone jest w tej samej zlewni co omawiany teren oraz Jezioro Uzarzewskie (powierzchnia: 10,6 ha), a także zbiornik retencyjny Jezioro Kowalskie. Głównym ciekim odwadniającym obszar opracowania jest Cybina, dopływ Warty. Charakterystykę hydrologiczną wód powierzchniowych na terenie gminy opracowano w oparciu o notowania w posterunkach wodowskazowych IMGW zlokalizowanych w Antoninku na Cybinie oraz w Wierzenicy na Główniej.

Objęte pomiarami cieki charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, z jednym maksimum i jednym minimum w ciągu roku. Po maksimum wiosennym przypadającym z reguły na marzec (głównie maksima od stycznia do marca), stany i przepływy w ciekach zmniejszają się wyraźnie i zazwyczaj na początku czerwca wkraczają w strefę stanów i przepływów niżówkowych. Niżówki są stabilne i przeważnie utrzymują się do końca roku hydrologicznego. Krótkotrwałe, pojawiające się wyjątkowo wysokie opady przybierają niekiedy charakter wezbrań powodziowych. Ich zasięg jest ograniczony do niewielkich obszarów. W okresie zimowym niżówki związane są z długookresowym występowaniem ujemnych temperatur powietrza. Niżówki te mogą być głębokie i długotrwałe. Generalnie niżówki trwają ponad połowę roku, a w połączeniu ze stanami średnimi obejmują blisko 90% roku.

Rozpatrywany obszar leży w strefie najniższych odpływów w Polsce. Niskie wartości odpływu wynikają z niedoboru opadów oraz małej zdolności retencyjnej obszaru. Wysokie wartości współczynników przepływów, mierzone ilorazem przepływu maksymalnego do minimalnego (Cybina - 640, Główna - 225), potwierdzają ten wniosek wskazując zarazem na dominację spływu powierzchniowego i podpowierzchniowego do rzek w czasie trwania najwyższych wezbrań. W warunkach przeciętnych stany i przepływy wyższe od średniorocznych utrzymują się w okresie od grudnia do maja, a przepływy minimalne występują w lipcu i sierpniu.

7.6.2. Wody podziemne

Głębokość występowania wód gruntowych tworzących ciągle poziomy wodonośne jest różna i zależy od głębokości zalegania warstwy nieprzepuszczalnej. Na analizowanym obszarze wody podziemne zalegają płytko, przeważnie na głębokości do 2 metrów. Na największych głębokościach, nawet poniżej 10 m p.p.t. zwierciadło wód podziemnych zalega miejscami w strefach krawędziowych dolin (przede wszystkim doliny Główniej) oraz miejscami w obrębie wzgórz czołowomorenowych, hydroizobaty przebiegają współkształtnie do powierzchni terenu.

Rytm wahań stanów wód podziemnych związany jest z sezonowością ich zasilania i wykazuje jeden okres wznosu i jeden okres niżówki. Amplitudy roczne wahań zwierciadła wód podziemnych są wyższe na obszarach wysoczyznowych, mniejsze na obszarach sandrowych.

W przebiegu stanów wód pierwszego poziomu zaznacza się sezonowość ich zasilania. Ma ono miejsce głównie w okresie roztopów wiosennych w wyniku infiltracji obszarowej. Zasilanie w tym okresie zachodzi w miarę równomiernie na całym obszarze. Kulminacje stanów płytkich wód podziemnych są opóźnione o 1-9 dni, w stosunku do czynników, które je wywołały.

W związku z powyższym realizacja ustaleń projektu planu nie powinna wpływać negatywnie na środowisko gruntowo-wodne.

7.6.3. Warunki wodne i jakość wód

Gmina Swarzędz położona jest w całości w dorzeczu rzeki Warty przy czym jej północna część jest odwadniana przez rzekę Główna wraz z jej dopływami.

W granicach opracowania nie występują żadne większe zbiorniki wodne, natomiast występują rowy melioracyjne na gruntach rolnych.

Zgodnie z mapą hydrograficzną głębokość zalegania wód gruntowych na całym terenie opracowania oscyluje na poziomie ok. 1-2 m p. p. t.. Na niewielkim fragmencie, we wschodniej części Puszczykowa Zaborze wody podziemne zalegają na głębokości 0-1 m p.p.t.. Obszar opracowania znajduje się w większości na gruntach o przepuszczalności słabej. Pod istniejącymi zabudowaniami występują grunty antropogeniczne o przepuszczalności zróżnicowanej.

Obszar gminy położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” – wody trzeciorzędowe oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”, będącego w reżimie wysokiej ochrony

(OWO). Są to wody czwartorzędowe znajdujące się na dwóch poziomach: gruntowym (nieeksploatowanym) i międzyglinowym (WDK). Warstwa wodonośna WDK zalega na głębokości 48 – 60 m p.p.t. i ma miąższość od 5 do 25 m. Północny fragment opracowania znajduje się w zasięgu GZWP nr 143, natomiast pozostała część przedmiotowego terenu znajduje się w zasięgu GZWP nr 144.

Jakość wód

Główne zanieczyszczenia wód podziemnych w poziomie gruntowym na tym terenie pochodzą z działalności rolniczej, z zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz nieszczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe i gospodarskie.

Obszar opracowania, zgodnie z klasyfikacją JCWPd na lata 2016 – 2021 należy do JCWPd nr 60 (kod UE – PLGW 600060). Prowadzona przez WIOŚ w Poznaniu ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 (wg badań PIG) w najbliższym punkcie pomiarowym w ujęciu w Gruszczynie (w roku 2016r.) wykazała, iż wskaźniki fizyczno-chemiczne zakwalifikowano do III klasy, natomiast końcowa klasa jakości wykazała przynależność do II klasy. Stan chemiczny JCWPd nr 60, zgodnie z mapą udostępnioną przez GIOŚ w Warszawie za rok 2016 był słaby, natomiast stan ilościowy był dobry. Przy czym niewielka liczba punktów pomiarowych w pobliżu miejsca opracowania, nie może być odniesiona do ogólnego stanu wód podziemnych na terenie opracowania.

Obszar objęty opracowaniem należy do dwóch Jednolitych części wód powierzchniowych (JCW): JCW Cybina (PLRW600017185899) oraz JCW Kopel do Głuszynki (PLRW600016185747). Dla JCW Cybina jest zlokalizowany punkt pomiarowo – kontrolny w Poznaniu, przy ul. Wiankowej. Zgodnie z oceną stanu jednolitych części wód za rok 2016, prowadzoną przez WIOŚ w Poznaniu, rzeka Cybina niesie wody II klasy elementów biologicznych oraz II klasy elementów hydromorfologicznych, a jej stan ekologiczny jest umiarkowany. Stan elementów fizykochemicznych oceniono poniżej stanu dobrego, natomiast stan elementów chemicznych zakwalifikowano do II klasy. Ogólny stan rzeki oceniono jako zły.

Dla JCW Kopel od Głuszynki jest zlokalizowany punkt pomiarowo – kontrolny w Czapurach (gm. Mosina). Zgodnie z oceną stanu jednolitych części wód za rok 2016, prowadzoną przez WIOŚ w Poznaniu, rzeka Kopel niesie wody II klasy elementów biologicznych oraz II klasy elementów hydromorfologicznych, a jej stan ekologiczny jest umiarkowany. Stan elementów fizykochemicznych jest poniżej stanu dobrego, stan chemiczny określono jako dobry. Ogólny stan rzeki oceniono jako zły.

7.7. Gleby

Według podziału Polski na regiony glebowo-rolnicze, dokonanego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach, badany obszar znajduje się w Regionie Poznańskim. Posiada on niską rolniczą przydatność gleb, a także niekorzystne warunki uprawy na większą skalę, ze względu na duży stopień urbanizacji.

8. Warunki korzystania ze środowiska związane z proponowanymi ustaleniami planu

8.1. Zaopatrzenie w wodę

Podstawę zaopatrzenia w wodę dla miasta i gminy Swarzędz stanowią:

- stacja wodociągowa w Gruszczynie,
- pompownia przy ulicy Sośnickiej podnosząca wodę dostarczaną z Poznania magistralą Ø 500 mm.

Na terenie gminy istnieje kilka niewielkich stacji wodociągowych: Gortatowo (największa), Kruszewnia, Bogucin, Karłowice, Wierzonka, Wierzenica, Uzarzewo, Świącinek, Janikowo, Jasin, oraz Puszczykowo-Zaborze. Niektóre z wymienionych powyżej stacji są nieczynne lub mają niewielkie zasoby.

W każdej wsi znajduje się sieć wodociągowa. Tylko nieliczne gospodarstwa, położone z dala od zwartej zabudowy posiadają własne ujęcia wody ze studni.

Zwodociągowanie gminy Swarzędz kształtuje się, zatem na poziomie bliskim 100%.

Główne źródła zaopatrywania gminy w wodę to:

- dolina kopalna zajmująca prawie cały obszar gminy ze studniami o głębokości 43-93 m,
 - zbiornik wód trzeciorzędowych o zasięgu regionalnym ze studniami o głębokości 120-160 m.
- Główne zaopatrzenie gminy Swarzędz w wodę realizowane jest przez firmę AQUANET w Poznaniu.

Teren opracowania z uwagi na wskazane funkcje terenów bez możliwości zabudowy nie wymagają dostępu do zaopatrzenia w wodę z istniejącej sieci wodociągowej.

8.2. Gospodarka ściekowa

Gmina Swarzędz posiada kanalizację ogólnospławną, sanitarną i deszczową. Odbiornikiem wszystkich ścieków jest kolektor Swarzędzki, którym ścieki odprowadzane są do COŚ w Koziegłowach. Część ścieków ogólnospławnych odprowadzana jest również do kolektora Swarzędzkiego, część wraz ze ściekami deszczowymi do okolicznych cieków, które mają ujście do jeziora Swarzędzkiego.

Teren opracowania z uwagi na wskazane funkcje terenów bez możliwości zabudowy nie wymagają dostępu do kanalizacji sanitarnej.

8.3. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy Swarzędz prowadzona jest zgodnie z ustawą z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1454) oraz wydanego na jej podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Swarzędz. Regulamin wskazuje rodzaje urządzeń do gromadzenia odpadów, zasady ich rozmieszczania oraz opróżniania i nakłada obowiązek selektywnej zbiórki odpadów.

8.4. Ochrona dóbr kultury

W razie przypadkowego odkrycia obiektów archeologicznych należy, zgodnie z art. 31, 32 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23.07.2003 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zmianami) zabezpieczyć znalezisko i zgłosić ten fakt do właściwego wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na obszarze planu znajdują się tylko 3 niewielkie powierzchniowo stanowiska archeologiczne.

8.5. Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego

Gmina Swarzędz posiada 21 obiektów przyrodniczych objętych ochroną konserwatora przyrody. Zaliczają się do nich gatunki dębu szypułkowego, dębu czerwonego, lipy drobnolistnej, lipy szerokolistnej, jesion wyniosły, platan klonolistny, buk zwyczajny i innych. W obszarze objętym planem nie występują obiekty przyrodnicze objęte ochroną konserwatora przyrody.

Północna granica gminy pokrywa się z granicą Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Park został utworzony decyzją Wojewody Poznańskiego rozporządzeniem Nr 5/93 z dnia 20.09.1993 r. (Dz. U. z 1993r. Nr 13, poz. 149). Rozporządzenie to zostało zmienione rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 10/04 z dnia 26.01.2004 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z 2004r. Nr 14, poz. 1208). Zmiana dotyczyła granic parku oraz obowiązujących na jego terenie zakazów. W roku 2005 Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Nr 4/05, które ustanowiło plan ochrony dla Parku Krajobrazowego Puszczy Zielonki (Dz. U. Woj. Wlkp. z 2005 r. Nr 49, poz. 1527). Obowiązującym aktem prawnym dla Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka jest uchwała Nr XXXVII/729/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30.09.2013 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 5744). Uchwała ta określa obowiązujące przepisy wykonawcze, w tym zakazy obowiązujące na terenie Parku. Uchwałą Nr XXII/597/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26.09.2016 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka wprowadzono odstępstwa od zakazów. Park obejmuje swym zasięgiem pięć gmin: Czerwonak, Murowana Goślina, Pobiedziska, Skoki, Kiszkowo. W Gminie Swarzędz północne tereny obejmują południowo-wschodnią część otuliny parku. W Parku Krajobrazowym Puszcza Zielonka i jego otulinie wyodrębniono strefy funkcjonalno-przestrzenne, dwie z nich wyznaczone w otulinie

znajdują się na terenie gminy Swarzędz. Są to strefa F i strefa G. Obie strefy nie wchodzą w obszar na którym jest opracowywany plan.

Wszystkie lasy występujące na terenie gminy Swarzędz są lasami ochronnymi. Stanowią one ochronę środowiska przyrodniczego wokół miasta Poznania oraz w okolicach jez. Kowalskiego, ze względu na ochronę wód. Na obszarze planu nie występują tereny lasów.

Na terenie gminy występuje zachodnia część obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny. Obszar ten z przyrodniczego punktu widzenia należy do niezwykle cennych. Występuje tu duża różnorodność i mozaikowość rozmieszczeń siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu flory i fauny oraz ich zbiorowisk. Występuje tutaj aż 12 siedlisk wymienionych w Załączniku do Dyrektywy Siedliskowej UE, z czego co najmniej 4 należą do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one bardzo duże powierzchnie lecz, co jest bardzo charakterystyczne nie są to powierzchnie jednolite tylko rozmieszczone mozaikowo. Wykazują dużą zmienność w poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny. Do najlepiej wykształconych siedlisk można zaliczyć starorzecza i inne naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe oraz łąkowe lasy dębowo-jesionowe. W obszarze tym stwierdzono występowanie dwóch gatunków ssaków (bóbr i wydra), jednego gatunku ryby (rózanka) oraz dwóch gatunków płazów - kumak nizinny i traszka grzebieniasta.

Realizacja zamierzeń inwestycyjnych dla terenu objętego planem w stosunku do obszarów chronionych nie wpłynie negatywnie. Działalność człowieka nie będzie stanowiła przeszkód dla dalszej egzystencji środowiska i krajobrazu. Projektowane tereny nie będą ujemnie wpływać na istniejące walory przyrodnicze.

8.6. Ochrona przed hałasem

Emisja hałasu jest charakterystyczną cechą ekosystemów terenów zurbanizowanych. Wyodrębniamy trzy rodzaje źródeł hałasu: hałas komunikacyjny, przemysłowy i komunalny.

Z uwagi na lokalizację gminy Swarzędz największe uciążliwości stwarza hałas samochodowy, w dalszej kolejności kolejowy i w mniejszym stopniu przemysłowy, komunalny oraz lotniczy.

Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu jest przyporządkowanie danego terenu do określonej kategorii o wyborze, której decyduje sposób zagospodarowania. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Obszar objęty opracowaniem, obecnie nie graniczy z drogami o dużym natężeniu ruchu.

Wszelkie budynki i urządzenia z nimi związane powinny być zaprojektowane, wykonane i użytkowane w taki sposób, aby poziom hałasu, na który będą narażeni użytkownicy lub ludzie znajdujący się w ich sąsiedztwie, nie stanowił zagrożenia dla ich zdrowia, a także umożliwiał im pracę, odpoczynek w zadowalających warunkach.

W planie nie ustala się zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z uwagi na ustalony zakaz zabudowy.

8.7. Ochrona powietrza

O stanie powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł, z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Największym antropogenicznym źródłem emisji zanieczyszczeń jest proces energetycznego spalania paliw. Zanieczyszczenia powietrza, ze względu na strukturę źródeł emisji, dzieli się na:

- zanieczyszczenia podstawowe (SO₂, NO₂ i pył) - powstają głównie podczas spalania paliw w kotłowniach przemysłowych i lokalnych (komunalno-bytowych), charakteryzuje je wyraźna zmienność w ciągu roku (w sezonie zimowym następuje wzrost SO₂ i pyłu),
- zanieczyszczenia specyficzne powstające w wyniku procesów technologicznych,
- zanieczyszczenia emitowane ze źródeł mobilnych,
- zanieczyszczenia wtórne powstające w wyniku reakcji i przemian związków w zanieczyszczonej atmosferze.

Emisja zanieczyszczeń to wprowadzanie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych. Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest miejsce powstania, wytworzenia substancji zanieczyszczających.

W obszarze opracowania nie występują punktowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego.

Dla określenia stężeń występujących substancji, przedstawiono dane uzyskane w wyniku pomiarów przeprowadzonych na stacji przy ul. Polanki, Poznań 1 i Ogród Botaniczny Poznań 2 przez WIOŚ w Poznaniu. Stacja przy ul. Polanki jest najbliższą dla obszaru objętego planem.

Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO2	SO2	CO	C6H6	pył PM 2,5	pył PM 10	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O3
wielkopolska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Podane wyżej pomiary wykazują iż pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłów PM 2,5, benzenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu, ozonu z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia zaliczono do klasy A. Ze względu na przekroczenie poziomu docelowego dla pyłów PM 10 i benzo(a)piranu oceniana strefa została zaliczona do klasy C dla których przygotowuje się program naprawczy.

Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
	NOX	SO2	O3
wielkopolska	A	A	A

W przypadku kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin pod kątem zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu obszar objęty planem zakwalifikowano do klasy A.

Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2020 wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów intensywnych, prowadzonych w ramach rutynowych badań w sieci monitoringu jakości powietrza objętej systemem kontroli i zapewnienia jakości. W strefie wielkopolskiej odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego – stężenie pyłu PM_{2,5} w Pleszewie wyniosło 21 µg/m³ (tabela 7.16.). W związku z powyższym strefie wielkopolskiej – klasę C1. W roku 2020 w województwie wielkopolskim pomiary Benzo(a)pirenu wykonano na stanowiskach w: Gnieźnie, Kaliszu, Lesznie, Nowym Tomyślu, Pile, Poznaniu, Ostrowie Wielkopolskim oraz Wągrowcu. W ocenie rocznej tylko na dwóch stanowiskach w strefie wielkopolskiej nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego substancji; otrzymane stężenia średnie roczne wahały się od 1 do 3 ng/m³. W związku z powyższym wszystkie strefy, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego, zaliczono do klasy C. Dla pozostałych zanieczyszczeń emitowanych głównie do powietrza atmosferycznego z tytułu eksploatacji istniejących dróg ustalono klasę A (stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych).

Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2020 wykonanej pod kątem ochrony roślin w przypadku ozonu dla poziomu celu długoterminowego ustanowiono strefę klasy D2.

9. Ocena skutków oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska

Teren objęty projektem planu otoczony jest terenem funkcjonalnie należącymi do obszaru rolniczego. Przyrodniczo omawiany teren stanowi ważny element w systemie przyrodniczym gminy. Realizacja ustaleń planu prowadzić będzie do ochrony terenów cennych przyrodniczo.

Jednocześnie ustalenia planu porządkują zasady zagospodarowania na tym terenie, wprowadzając szereg zapisów, których celem jest ograniczenie przekształceń środowiska przyrodniczego. Projekt miejscowego planu zawiera szereg rozwiązań i ustaleń dających możliwość skutecznej ochrony zasobów środowiska i ich jakości. W ustaleniach planu dotyczących aspektów funkcjonalno-przestrzennych i zasad zagospodarowania terenu zastosowano rozwiązania, które przede wszystkim

wspierają potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego.

9.1. Powierzchnia ziemi

Na obszarze opracowania nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Projekt planu zakazuje lokalizacji zabudowy kubaturowej. Dopuszcza się jedynie roboty budowlane w zakresie sieci infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, elektroenergetycznej, ciepłowniczej, telekomunikacyjnej.

9.2. Wody

Założenia projektu planu nie wpłyną na czystość wód ponieważ nie wprowadza się ani szlaków komunikacyjnych ani zabudowy kubaturowej, która mogłaby wpłynąć na ich jakość. Plan zakłada zachowanie ciągłości funkcjonowania systemu melioracyjnego oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu.

Zapisy planu dopuszczają możliwość poboru wody z indywidualnych ujęć wody na terenach rolniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Z uwagi na brak w najbliższym sąsiedztwie zbiorników wód powierzchniowych oraz dużych cieków wodnych, w celu umożliwienia prowadzenia na obszarze planu gospodarki rolnej dopuszczono taką możliwość. Zapisy planu nie dopuszczają zabudowy innej niż związanej z produkcją rolniczą, zatem ewentualne ujęcia wody będą służyły tylko i wyłącznie produkcji rolnej np. nawadnianiu pól uprawnych (warzyw czy owoców). Teren ten charakteryzuje niska wartości odpływu wynikająca z niedoboru opadów oraz małej zdolności retencyjnej obszaru. Natomiast wody gruntowe zalegają dość płytko (około 2 m). W przypadku długotrwałych suszy indywidualne ujęcia wodne będą służyć nawadnianiu pól uprawnych. Biorą pod uwagę gospodarkę rolną na omawianym obszarze, korzystanie z indywidualnych ujęć wody będzie tylko środkiem zaradczym w celu uniknięcia strat w produkcji rolnej wynikających z długotrwałych susz.

9.3. Różnorodność biologiczna, krajobraz

Założenia projektu planu nie wpłyną na różnorodność biologiczną zieleni i krajobrazu ponieważ plan nie przewiduje realizacji zabudowy kubaturowej. Projekt planu zakłada:

- utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych,
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu,
- zachowanie ciągłości funkcjonowania systemu melioracyjnego,
- zachowanie naturalnego ukształtowania terenu.

Ponadto plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, inwestycji celu publicznego.

9.4. Flora i fauna

Należy stwierdzić, że nie przewiduje się, aby ustalenia zawarte w projekcie analizowanego planu miejscowego w przyszłości oddziaływały znacząco na ludzi oraz zwierzęta. Przeznaczenie terenu w planie może podnieść komfort życia mieszkańców oraz zwierząt przez utrzymanie terenów rolniczych.

9.5. Ludzie dobra materialne i zasoby naturalne

Należy stwierdzić, że nie przewiduje się, aby ustalenia zawarte w projekcie analizowanego planu miejscowego w przyszłości oddziaływały znacząco na ludzi, dobra materialne i zasoby naturalne, gdyż przeznaczenie przedmiotowego w projekcie planu terenu zachowuje dotychczasowe jego użytkowanie. W zakresie oddziaływania substancji zapachowych na ludzi, w tej kwestii nie ulegnie zmianie w porównaniu do dotychczasowego oddziaływania. Na tym terenie funkcjonują tereny rolnicze i ich funkcja zostaje zachowana. Plan nie zakłada powstania nowych terenów rolniczych zatem oddziaływanie nie ulegnie zmianie. Zmniejszenie oddziaływania będzie zależało od prowadzonej gospodarki rolnej.

9.6. Powietrze

Na obszarze opracowania za zanieczyszczanie powietrza atmosferycznego, w głównej mierze, odpowiedzialne są liniowe źródła zanieczyszczeń zlokalizowane w sąsiedztwie opracowania. Jest to zewnętrzny układ komunikacyjny, mogący okresowo powodować obciążenie obszaru emisją ze źródeł mobilnych. Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych (WWA), dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenu węgla (CO) oraz substancji pyłowych zawierających ołów, kadm, nikiel i miedź, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów.

Okresowe zagrożenie dla jakości powietrza na analizowanym obszarze stanowi także emisja niska, generowana przez zabudowę sąsiednią, zaopatrywaną w ciepło z indywidualnych systemów grzewczych, opartych głównie na węglu jako paliwie. Stanowią one źródło emisji głównie SO₂ i pyłu zawieszonego do atmosfery. Jest to jednak emisja okresowa, związana z sezonem grzewczym i ma ona niewielkie znaczenie dla stężenia średniorocznego.

Głównymi źródłami NO₂ jest transport, komunikacja. Emisja zanieczyszczeń to włączanie, przyjmowanie i istnienie w powietrzu atmosferycznym substancji nie stanowiących jego stałego składu. Wielkość emisji zanieczyszczeń na danym terenie nie musi decydować o stanie zanieczyszczenia powietrza. W przypadku gminy Swarzędz na stan zanieczyszczenia powietrza wpływa przede wszystkim czynnik imisyjny - zanieczyszczenia wprowadzane do powietrza na terenie aglomeracji poznańskiej i przemieszczane nad obszar gminy.

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje znaczącego i długotrwałego wzrostu zanieczyszczenia powietrza, gdyż na przedmiotowym terenie zakazuje się zabudowy kubaturowej.

9.7. Klimat

Projektowane przeznaczenie terenu nie spowoduje zmian klimatycznych, ponieważ nie zmienia się funkcja terenu.

10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na obszarze objętym planem nie występują zasoby przyrodnicze, które są objęte ochroną prawną zgodnie z ustawą z dnia 16.04.2004r. o ochronie przyrody.

Obszar nie leży w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny, oraz nie leży w granicach obszarów Natura 2000. Brak terenów na których mogłoby wystąpić zjawisko powodzi.

Do ważnych problemów związanych z ochroną środowiska należy wymienić:

- problem tzw. niskiej emisji pochodzącej z indywidualnych palenisk domowych,
- zanieczyszczenia pochodzące z gospodarki rolnej,
- brak sieci kanalizacji sanitarnej w pobliskich miejscowościach,
- zachowanie istniejącej zieleni, w szczególności drzewostanów.

11. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego mogą nastąpić utrudnienia dotyczące określania zasad kształtowania polityki przestrzennej w zakresie zmiany przeznaczenia terenów pod określone cele oraz ich zagospodarowanie i warunki zabudowy, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszar objęty planem charakteryzuje się obecnie wysokimi walorami przyrodniczymi.

Brak planu może utrudniać rozwój zgodny z kierunkami polityki przestrzennej opartej na „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz”, w którym analizowany teren przeznaczony jest pod tereny rolnicze.

12. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej przyczyniło się do wprowadzenia nowych obowiązków związanych z koniecznością dostosowania prawa polskiego do przepisów unii. Głównym zadaniem wprowadzonym przez państwa unii europejskiej jest ochrona środowiska. Na obecne prawo regulujące ochronę środowiska składa się kilkaset aktów prawnych, które zawierają dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Priorytetem tych działań jest przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Na szczeblu krajowym sporządzono strategiczne dokumenty rządowe jak Polityka Ekologiczna Państwa. Dokumenty te są zgodne z zapisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w których mowa jest o kierowaniu się w zakresie ochrony środowiska zasadą zrównoważonego rozwoju, jak również zapewnieniu bezpieczeństwa ekologicznego współczesnym i przyszłym pokoleniom.

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Jedną z metod realizacji polityki ekologicznej jest stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które umożliwiają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi.

Wyróżnia się dwie grupy w celach szczegółowych polityki ekologicznej państwa. Pierwsza w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz w zakresie jakości środowiska. W przypadku planów miejscowych należy wymienić: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałasu i promieniowania, różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Ponadto polityka państwa ma dążyć do stworzenia spójnego systemu prawa ochrony środowiska, dostosowanego do wymagań unijnych.

Polityka ekologiczna państwa określa cele średniookresowe oraz wskazuje kierunki działań w odniesieniu do zagadnień związanych z:

- kierunkami działań systemowych,
- ochroną zasobów naturalnych,
- poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Do działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym. W jego ramach jest cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą do lokalizacji nowych inwestycji.

Plany zagospodarowania przestrzennego wskazują konieczność wdrażania wytycznych w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, wdrożeń przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Uwzględnia się obszary europejskiej sieci Natura 2000, obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, a także określenie zasad ustalania progów: chłonności środowiskowej, pojemności przestrzennej w zależności od typu środowiska oraz wpisania do planu wyników monitoringu środowiska.

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie planu.

Na etapie sporządzania projektu planu miejscowego nie rozważano innych wariantów rozwiązań alternatywnych z uwagi, iż projektowane rozwiązanie zapewnia poprawne zagospodarowanie przestrzeni.

W trakcie sporządzania projektu planu miejscowego nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu - mpzp polega na ocenie projektowanego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach planu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i w razie potrzeby zaproponowanie dodatkowych uzupełnień.

Obowiązek przeprowadzenia analizy skutków leży po stronie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Analiza ta powinna być przeprowadzona przynajmniej raz w czasie każdej kadencji rady gminy.

Burmistrz Miasta Swarzędz raz w ciągu kadencji przeprowadzi analizę dotyczącą kontroli realizacji ustaleń planów miejscowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska. Analiza ta powinna polegać na sprawdzeniu: właściwego przeprowadzenia zamian według planu miejscowego, ochrony obszarów objętych prawną formą ochrony, stref bezpośredniego zagrożenia powodzią, stref od sieci infrastruktury technicznej.

Ponadto skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącym pomiarom i ocenom oraz analizom wpływu na środowisko różnych czynników, w tym presji antropogenicznej, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring ten dotyczy powietrza, wód, gleb i ziemi, przyrody, hałasu, pól elektroenergetycznych. Monitoring jest prowadzony na szczeblu krajowym (Główny Inspektor Ochrony Środowiska), na szczeblu województwa (Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska) oraz przez inne jednostki w tym organy administracji rządowej (wojewoda, dyrektor ochrony środowiska), organy administracji samorządowej (starosta, prezydent miasta, burmistrz, wójt).

15. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na położenie gminy Swarzędz i planowane przedsięwzięcia wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko. Do wprowadzonych planem funkcji nie ma podstaw prognozowania dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi dotyczącymi udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko projekt miejscowego planu zagospodarowania wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poprzedzoną uzgodnieniem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia szczegółowości prognozy.

Analizowany obszar objęty planem położony jest we wschodniej części gminy Swarzędz i obejmuje tereny rolne wokół wsi Sokolniki Gwiazdowskie.

Przyrodniczo teren stanowi ważny element w systemie przyrodniczym miasta i gminy Swarzędz.

Prognoza przedstawia poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i ich stan tj. warunki klimatyczne, budowę geologiczną, ukształtowanie terenu, złoża surowców mineralnych, wody powierzchniowe i podziemne, gleby.

Na początku prognozy znajduje się część formalna na której przedstawione są ogólne zagadnienia dotyczące prognozy, wymienione są źródła informacji oraz przepisy prawa według których prognoza została sporządzona, podano także metody zastosowane przy jej sporządzaniu.

Następnie omówiono warunki korzystania ze środowiska w powiązaniu z ustaleniami planu, czyli zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków i wód opadowych, ochronę wód powierzchniowych i gruntowych, ochronę dóbr kultury, środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego. Określono także warunki ochrony przed hałasem, zanieczyszczeniem z powietrza.

W kolejnym punkcie prognozy następuje ocena skutków oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska. Określono wpływ na ludzi, rośliny, zwierzęta, wody, powietrze, ziemię, klimat i krajobraz. Ustalenia planu porządkują zasady zagospodarowania na tym terenie, których celem jest wyeliminowanie negatywnych dla środowiska skutków

urbanizacji. Projekt planu zawiera szereg rozwiązań i ustaleń dających możliwość skutecznej ochrony zasobów środowiska i ich jakości, a jednocześnie umożliwia realizację inwestycji na ściśle określonych warunkach.

Kolejny punkt prognozy przedstawia istniejące problemy ochrony środowiska w związku z realizacją ustaleń planu.

Następny punkt przedstawia skutki nie wprowadzenia na analizowanym obszarze ustaleń planu.

W punkcie następnym wymieniono cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby jak zostały powiązane z ustaleniami planu. Plan szczególnie przyjął kierunki związane z polityką bezpieczeństwa ekologicznego. Wprowadzono zapisy dotyczące poprawy jakości wód powierzchniowych i gruntowych, jakości powietrza, ochrony ziemi i gleb.

Na etapie sporządzania projektu planu miejscowego nie rozważano innych wariantów rozwiązań alternatywnych.

Nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy w czasie sporządzania projektu planu miejscowego.

W ramach analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu proponuje się ich przeprowadzenie przynajmniej raz w czasie kadencji rady.

Położenie gminy Swarzędz i obszaru opracowania nie powoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.